

(0138)

LA CAMPAÑA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 150.—EXTRANGER, 250.

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagost)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

LA SENMANA

ITALIA, la pobra Italia, no pot estarse quieta. Y lo pitjor es que 'ls moviments oscillatoris, concentrats fins ara pels alrededors del estret de Messina, s' extenen pel continent, alcansant ja á regions bástant llunyanas del terrible centro sísmich.

Segons las darreres notícies, fins á Bolonia y á Génova s' han sentit aquests días sacudidas més ó menos violentas. Padua, á la vora de Venècia, ha vist esquerdàrseli algunes cases.

¿Voldrà dir aixó que l' onada soterrània s' aixampla, disposada á causar noves víctimas? Serán aquestes, al contrari, les darreres extremitis de la fiera gegantesca que la terra amaga en-sas entranyas y que tan durament ha deixat sentir la seva gràcia á Reggio y á Messina?...

Mentre els fets ens donan la resposta, que desitjaríam fos satisfactoria, posém punt á aquesta nota lígubre ab un petit toc cómic y, per anyadidura, espanyol.

El barco en que l' nostre Gobern envia á Italia els débils recursos que la nostra pobresa ens ha permès dedicarli, encara no ha arribat a puest.

«Motius?... La gran distància que hi ha que recorre, les especials condicions del vaixell, l' actitud amenassadora del mar... una infinitat de causes, totes molt atendibles.

El mal es que, pesi á la rahó que 'ns assisteix, quan el nostre barco arribi á Messina tots els de les demés nacions ja 'n serán fora, y potser els recursos que hi enviem, sobre tot els alimenticis, resultaran una mica passats...

¡Qué hi faré!... Cosas d' Espanya.

Segueix corrent com una desesperada per aquests mons de Deu ó del diòmi la llebra pseudo-valenciana, ab tanta oportunitat aixecada días enrera per en Xofre de La Tribuna.

Després de la escopetada del correspolent madrileny del colega local, vé ara l' *Espanya Nueva* de Madrid y [pum, pum, pum!]... me li clava al discutit diputat valencià una serie tal de disparos, que verament n' hi ha pèra quedar. aixordat y fins pèra buscar el cau més que depressa.

De las revelacions del diari madrileny se 'n deduueix que 'l diputat (?) don Felix Azzati—que per cert ara resulta que 's diu Azzato—ha sigut italià sempre que li ha convingut, reservantse 'l ser espanyol quan las circumstancies li han indicat las ventajitas de serne.

Alegant la nacionalitat espanyola va escaparre de cumplir á Italia el servei militar y amparantse ab la italiana deixá d' entrar aquí en quinta quan li arribá l' hora d' agafar el fusell.

Un dia demana al Gobern el reconeixement de la seva qualitat d' espanyol. S' accedeix al seu desitj, pero imposantseli certas obligacions que 'l senyor Azzati, s' ignora per què, no 's dona cap pressa á cumplir.

Vé per fi el 20 de Desembre de 1908; don Felix surt diputat per Valencia y llavors es quan se recorda de que pera ser espanyol s' ha de fer tal y tal cosa... y á primers d' any s' apressura á posarre en regla.

«Pot valer tot això?

A nosaltres, si hem de dir la veritat, ens es completament indiferent que 'l senyor Azzati vagi ó no vagi al Congrés, pero—per què callarho?—ens fa moltíssima pena que un senyor que may, ni per dormir, se treu el patriotisme dels llabis, hagi de passar tants y tants apuros pera demostrar á la gent quina es la seva patria.

PIF-PAF

Política municipal

A tenim á la Lliga de Catalunya en plena movilisació, pera la campanya electoral de la primavera. La reconstitució reglamentaria de la seva Junta ha sigut una mena de *gran parada*, ab arengat del Sr. Abadal, destinat á n'aquestas funcions d' *aparato*. Avuy per avuy,—no cal que 'ns fem il·lusions—la Lliga es la forsa política més ben organizada, potser la sola organizada de Catalunya, y d' Espanya. Té un exèrcit disciplinat, y una direcció en la que convergeixen els treballs diversos y acordes d' homes aptes y perseverants. Pontificeja el Sr. Abadal á las solemnitats, figura ben decorativa d' asceta consumit per la malaltia implacable de pur catalanista; mentre el general Cambó s' amaneix pera donar la batalla ab els elements que li prepara 'l cap del Estat Major, en Prat de la Riba. En Puig y Cadafalch surt á la descoberta, guerriller temerari, y en Durán y Ventosa s' encarrega de les mines, estratagemas y emboscadas.

La desfeta del 13 de Desembre ha fet ben poch mal á la Lliga, que ha tret el seu candidat. Si de cas, ha perdut auxiliars; però al mateix temps ha guanyat adictes. Lo mateix li va succeir ab els aliats de passades campanyas: las societats econòmiques, els carlins, els catòlichs. La seva forsa s' demostra en aqueixa acció continua y coordinada que troba ajudants als moments crítics y se'n assimila sempre uns quants, avans de barallarshi. Costa de mantenir la cohesió d' una forsa no més que defensiva, però la Lliga s' aguanta perque ademés de las tradicions catalanas defensa interessos

EL CAPELLÀ:—Pera prevenir nous desastres, re-

constructiu l' iglesia y pregueu á Deu.

EL LLUIRE-PENSADOR:—Pera prevenir nous de-

sastres, feu las cases de fusta y d' un sol pis.

(De L' Ático)

creats, palpables, de cada un dels *lligats*; y s' empren ofensivas á la menuda, sense parar, pera conquerir posicions estratègicas á las corporacions. Res de programes abstractes que son de per si disolvents si no's realisam: traballa pràctichs com tants de penetració á tot Barcelona, que per ells es Catalunya: y en nom de Catalunya l'sentireu parlar sempre.

El trball que ara s' emprenen es el de conquesta del Ajuntament. Volen ser els amos de la ciutat. ¿Ho conseguirán? Es una contingencia que val la pena de preveure.

El Sr. Durán y Ventosa, en una conferència, y el Sr. Cambó, en un article-manifest, com tots els seus, ho han anunciat clarament, procurant netejar el camí d' obstacles y dificultats. La gestió municipal se presenta dificilissima, per la escassetat dels diners. Barcelona ha saldat els comptes del any passat, ab una pèrdua de tres milions de pessetas. La supresió dels drets de consums sobre'l vins rebaixa de *cinc milions* els ingressos municipals, y la diferencia s'ha guanyat per la majoria d' altres impostos. Se podrà estalviar en gastos de personal menor, certament; però també s'haurà de gastar bastant més en personal apte, de manera que la economia's reduueix á ben poca cosa. Y com que Barcelona necessita millorars evidents d' urbanizació y d' ensenyansa, sempre faltarán diners que no s'han de treure més que dels richs. Y l's richs no n' volen donar. Asociacions y sindicats ho han dit sense embuts; la Junta de vocals associats—representació de las corporacions que haurán d' intervenir molt més á la gestió municipal ab la ley nova—ho han notificat durament als regidors. Més que dificultat es un veritable conflicte que s' planteja.

L' únic partit que afronta avuy la situació es el de la Lliga. Pera desarmar als *majoris contribuents*, el Sr. Durán y Ventosa ha corregut á negar tota responsabilitat en la gestió colectiva del Ajuntament que va á las acabaladas, y el Sr. Cambó els ha sermonat motejantlos d' anarquistas; mentrels el senyor Abadal pondera l' amor exclusiu de la Lliga per Catalunya, y fins renúncia á la denominació de «regionalistas» per ferse agradós á la colla dels *recon-sagrats*.

Davant de las estratègies de la Lliga, els partits *avents* segueixen muts, inertes. Jo no he sentit á dir absolutament res que delati un comensament de preparació pera anar al futur Ajuntament. Donchs, avuy, no hi ha més que una contingencia racional: la d' un Ajuntament manat pels de la Lliga. Es clar que ab molts pochs días se pot produir un' agitació d' altres partits, que minvi ó impossibiliti la victòria dels *lligate*; pero d' aquesta agitació no n' hi ha pas síntomas apreciables.

¿Si això fos? Si l's regionalistas s' apoderessin del Ajuntament... Per la desenvoltura ab que s' han desempellegat del «pressupost de cultura» se pot juciar fins abont arriban els seus principis liberals. Al Ajuntament faran per forsa obra extreitament *burgesa*. Pero, en cambi, també forzosamente haurán de resoldre el problema espínós de l' hisenda. Els richs no pagarán lo que denuen sino se l's convens ó se l's intimida. La tasca de convénels pertoca als que se l's puguen presentar com amichs, als que siguin de la mateixa corda. Pera intimidarlos, se necessita un partit sólidament organiat, resolt á tirar endavant, fins á la revolució. Els amichs ja l's tenen: son els de la Lliga. El partit revolucionari, —revolucionari ab solta—, ja hont es? Els mateixos republicans del Ajuntament d' ora: lerrouxistas de pa sucat ab oli y solidaris d' estar per casa, son capasos ni de rescabalar á la caixa municipal dels tres milions de pessetas que han faltat?

Posada aixís la qüestió, semblaria fins convenient que la Lliga s' encarregués de dirigir la gestió municipal. Lo qu' es pel nostre poble, enamorat de las apariencies del poder, seria una prova potser aclaparadora. Jo, que no tinc cap responsabilitat d' home de partit, considero aquesta contingencia ab desaprensió. Pera mí, si no podém fer obra democràtica al Ajuntament, més val no anarhi. Massa que s' ha demostrat lo perniciós qu' es el contacte del poder, fins pera la gent de bé. Alló d' administrar honradament, de sortirre ab el cap alt, es una rucada. No té cap mérit el no haver robat; ni s' millora gens al poble portant els llibres del Ajuntament sense raspaduras.

La resignació davant d' un Ajuntament dominat per la Lliga hauria de tenir, això sí, una condició essencial: la de constituir un sólid partit capás d' una gestió municipal democràtica. Si Barcelona té potència pera constituir el partit democràtic, el domini dels adversaris ne seria un estimulant. Y que no m' vinquin els republicans ab declamacions de falsos *principis*, bombollas de sabó que l' ayre disol; son ja grotescas las predicacions dels que fa trentacinc anys que tiran á terra la monarquia, ab discursos, y en son col·laboradors, devegadas fins á l' abjecció.

A l' Ajuntament hi tenen d' anar els que volen llibertats y benestar del poble, pera netejarlo de las infiltracions dels poders seculars, pera plantar cara á tots els despoticismes; parlant molt alt, en nom d' una forsa organisada á la ciutat. Y totas las reformas urbanas tenen de tendir á la redempció, cada dia més completa, dels ciutadans. Del Ajuntament s' ha de portar la guerra á la miseria, á la brutícia, al servilisme; tant com á les explotacions inícuas y als privilegis de castas. L' obra del Ajuntament es obra política y social, y aquesta sí que no se la pot empender la Lliga. Qui pogués esperar ben aviat als homes capaços de realisar l' ensomni d' una Barcelona potent, deslliuradora, prenyada de revolucions, mestressa del Estat, ciutat-mare, com ho han estat Atenas, Roma, Venecia, Londres, Filadelfia, París; com ho es avuy Helsingfors, clapa de claror al cim de la Russia tenebrosa!

MAGÍ PONS

¿VERITAT QUE SÍ?

Suposém un moment que un home-gení logrés acomodar bé á tots els homes, donantli á cada hui el que necessita y inculcantlos l' amor y bonas obras.

Suposém un moment que l' home-gení ha dictat unes lleys sabias y hermosas y que son aplicadas ab justicia y en pró del benestar, per fé homes nobles.

Si es fas real aqueixa panacea, l' humanitat ique'n fora de dixosa!... La terra fora un cel... y un goig el viure... y tothom fora bò... vintiquatre horas.

ANDRESITO

Sobre la composició de les nostres esquerres

AVANT per devant aqueixa distribució de classes qui integren el lerrouxisme, qui som nosaltres, els elements de l'esquerra solidaria? Anem a veure-ho, que tal volta així podrem trobar un motiu més a la nostra derrota.

Les esquerres solidaries estan constituïdes per:

1.er Universitaris, intelectuals qui han begut la nova renovació espiritual en aures d' ultrafrontera, i s'han fet una segona educació, una auto-educació, sobre la migrada i desastrosa educació oficial.

Aquests elements son admirables, excelents, però llur veu no es arribada encara al baix poble. Un bon amic me deia, durant la meua darrera estada a Barcelona: els intelectuals no arribaran mai al poble; no conseguiran una comprensió qualitativa que penetri amb els obrers, amb els esperits verges de cultura. —Permeteu-me que ho dubti; perque precisament un dels caràcters capitals de la superioritat es la fecondació de les masses irredimibles, pera fer-les instrument i obra de les noves emancipacions. Si l'ideador d'un renovament social no s' fa perceptible a les multituds, a inferioritat d' ell se deuria, no a inferioritat de les masses. I la paraula d' ell, incapç d' esser transformada en obra, serà tan esteràil com la vida dels inconscients qui no deixen en el món altre rastre que la pols material de les tombes.

Precisament els *ineducats* son els objectes d'aquesta nova pedagogia que sobre llur ànima verge devem depositar-hi pera treure'n generacions d'*operaris*, i fer esdevenir *homes* aquella *infants*. En cambi els *viciosos educats*, o sia les classes dites *burgeses*, qui participen en l'interès actual dels sistemes i han rebut en l'ànima la fecondació d'altres idees fossilitades com a dogmes o prejudicis, obstacles a tot moviment de rebelió o renovació, no podrán capir mai, enterament, el sentit de les nostres predicacions.

Diréu: es que la percepció sincera del nostre ideal exigeix una previa disposició de l'esperit, sense la qual no hi ha comprensió possible.—I bé: jo ho escriu, més amunt, la paraula *comprensibilitat*, aplicada a l'eforç que devem fer per adaptar la nostra paraula als oients de tota categoria. Me cal rectificar-la. Cal dir-ne, en tot cas, *perceptibilitat*, perque el secret qui ens ha d'obrir l'ànima del poble es el poder de sensibilisació que donem a la paraula i a l'idea, un poder de poesia, corresponent a tota obra de creació. Repareu qu'en totes les revolucions hi ha hagut aquests dos elements actius: d'una part, un pensament fet *sensació* i fet *imatge*, per una doble adaptació ideal i vocal; d'altra part, una *massa* de poble transformada en *força*, pera imposar aquella *idea-sensació* i fer efectiva aquella *idea-imatge*.

Feu esdevenir *sensació* i *imatge* la concreció catalanista de la llibertat total dels homes; i la terra, això es, el poble, se os obrirà. Tal es la fórmula de l' hora present pera la nostra esquerda.

2.on Les *burgesses* o mesocracies republicanes.—Pera fer costat als elements intelectuals (massa purament intelectuals, es dir, massa poc *sentimentals*), no tenim, en la nostra esquerda catalanista, més multitud qu'aqueixes *burgesses*. Ja les coneixen, en general. Son les supervivencies del republicanisme entès com a mera forma o exterioritat. Diria que conserven les tradicions de la Mare-Burguesia a qui va esser deguda la primitiva revolució. Hi ha, en el nostre lèxic familiar, un calificatiu qui ens donarà molta llum pera orientar-nos en l'interpretació dels valors socials. *Sabéu qu' es un home de casa?* L'home de casa representa, entre molta gent, la fórmula suma de l'honoradeza, de la decencia, fins de la bona ciutadanía, qui es precisament tot lo contrari de la condició *domèstica* d'un home. Doncs bé: ens cal airejar aqueixa *domesticitat*, propicia a tots els servilismes com a tal domesticitat. Ens cal fer triomfar la Ciutat sobre la *Domus*, sobre la Casa, i fer solidaris amb els interessos del *bon burgès* els interessos del poble; amb els interessos del fogar, del taulell, del bufet, de l'escriptori, de la sala de consulta, els interessos del carrer i de la plaça. *Burgès*, originariament, ja indica ciutadà, i encara en alemany *bürger* té aqueixa significació; però *burgès* es un moment ja passat de la ciutadanía; i ens cal traspassar-lo pera ascendir en l'evolució necessària dels temps i doctrines, si no volem que l'evolució ens passi per sobre.

Aquests dos elements de les esquerres, l'espiritual i el material, o sia els intelectuals purs i les *burgesses*, han d' esdevenir, per una part, agents conductors del poble, i per l'altra part, multituds solidarisades am l'interès de les masses irredimibles, o sia els proletaris. Si en els proletaris veiem els agents de la nova i futura revolució, i nosaltres volem també exercir, en concret, en quant a la vida de Catalunya, una revolució, ens cal incorporar el nostre interès local de catalanistes a l'interès humà d' ultra-liberals. I si os esparvera la paraula *revolució*, fins en el seu sentit figurat, i volèt substituir-la per *evolució*, os diré igualment qu'ens es precís armonizar i fer coincidir les dues evolucions, la nacional de Catalunya i l' integralitat humana.

GABRIEL ALOMAR

BATALLADAS

La frescura d' això que 'n diuhen «nacions civilitzades» va augmentant cada dia

que es una barbaridad.

O si no, vejin lo que actualment està succeixent entre Austria y Turquia.

Apoyada la primera ab el sacratíssim dret del més fort, va tenir un dia la occurrencia de apoderar-se de la Bosnia y la Herzegovina, dihent simplement al món, com a notificació del seu acte:

—Aquests territoris, fins ara oficialment de Turquia, desde avuy son meus.

Turquia, es clar, patriòticament indignada, va protestar ab la major energia, y ab arreglo á las prácticas de costüm en semblants cassos, posà en moviment una pila de batallons y amenassà á l' Austria ab un daltabaix esgarrifós si bitti billo no li retornava las provincies afanadas.

Replicà Austria, insistí Turquia, baixà la *bolsa*, s' armà un sagrmental de mil dimonis y, com a final del espantable drama patriòtic, s'abren á última hora qu' ha succehit?

Que «ambas partes» s' han arreglat y que Turquia cedirà bonament á l' Austria la Bosnia y la Herzegovina per la suma rodona de dos milions y mitj de lluirs.

Es inútil dir que á nosaltres la solució que al assumptu s' ha donat ens plau extraordinariament, donchs mirí's com se mirí, sempre val més una transacció que una guerra; pero no 'ns sembla una mica fort això de que las provincies y las personas que les habitant puguin ser enemagenedes per tantas ó quantas pessetas com un sach de patatas ó unas sabatilles ó un trasto de desetxo que 's ven als encants?

Atenció, caballers, que 'l dato es preciosíssim.

Durant l' any que 'l passat 31 de Desembre va acabar, els beneficis que la rifa de Madrid ha produït al Gobern ascendeixen á 38 milions de pesetas.

38 milions de pessetas, que, naturalment, han sortit de las butxacs dels infelissos jugadors.

Ho veuen els papanatas que, corrent adelatats al darrera de la sort, s' estan devegadas de menjarr de comprar unes calsas al seu fill pera adquirir un dècim?

El qui sense exposar res treu sempre, sempre, sempre la primera, es el Gobern.

38 milions de pessetas li han tocat en un any, gracias als bobos que li han anat á portar els quartos á casa.

Tocant desaforadament el bombo per don Alacandro, diu el senyor Vinaixa qu' en Lerroux podrà escriure la seva autobiografia ab aquestes concisas paraulas:

«Todo me lo debo á mí mismo.»

El despreocupat redactor d' *El Progreso* haurá de perdonarnos, pero se 'ns figura qu' en la seva resposta hi ha una petita exageració.

No es absolutament cert que don Alacandro s' ho degui tot á n' ell mateix.

Segons hem sentit dir, també deu alguna cosa als pobres contractistes de las obras de la *Casa del Pueblo*.

**

Era un bolado y, es clar,

Com un bolado s' ha fós.

En el mateix bombistich desahogo, diu el propi valencià:

«Gladstone, Cavour, Bismarck, Thiers, á quienes deben Inglaterra, Italia, Alemania y Francia el moderno poderío de que gozan...»

Un rrrevolucionari, enamorat de 'n Bismarck y de 'n Thiers, prototips de la conservaduría política... «S' ha vist heregità més estupenda?...»

Pero, segum:

«Gladstone, Cavour, Bismarck, Thiers...»

«Podemos nosotros incluir á Alejandro Lerroux en la familia de estos escogidos para guiar pueblos?...»

Vostés poden incloureli, si á tant s' atreveixen.

Pero 'ns sembla que la seva *familia* 'n protestarà.

Y 'l sentit comú, també.

Perque això de comparar á don Alacandro ab en Thiers, en Cavour, en Gladstone y en Bismarck, no pot ocurrisseli á ningú.

A ningú... sinó al senyor Vinaixa.

**

Finalment...

Tan fort en historia com en lògica, assegura el celebrat redactor d' *El Progreso* que, mentrels en Prim y en Serrano buscaven un rey pera colocarlo en el trono d' Espanya, el carlista Aparisi y Guijarro va escriure un article, orígen «de una insurrecció que se tradujo en guerra civil sangrienta.»

També en aquest punt la mete el sesudo escriptor. Sápigas y entengués que quan en Serrano y en Prim buscaven un rey per Espanya, era á mitjots del 1870. Don Amadeo de Saboya va ser elegit el 16 de Novembre d' aquell any.

Y la insurrecció carlista á que ell se refereix no va començar fins al Abril del 1872.

¿Està enterat?

Donchs, llests. Pot retirar la mà l' illustre historiador.

Ja ha rebut prou palmetadas.

Ahí va tenir lloc l' enterrament de D. Joan Aldavó.

entusiasta solidari y persona molt liberal y estimada no sòls en Artesa sinó en tota la comarca.

L' acte va resultar una

DIPUTAT MINISTERIAL

—Cap a Madrid, don Florenci?
—Sí; avuy mateix me n' hi vaig.
Tenim ja las Cortes obertes,
y don Antón m' ha indicat
qu' es necessari que hi sigui.

—Li ha escrit?...
—Un besa la mà
molt carinyós y molt tendre.

—Dimontrial...
—Oh! No n' hi ha cap
d' home com ell. Allò encanta.

Don Florenci —m' diu.—Sabrà
que hemos vuelto á la tarea.

—Tindrà V. la dignidad
de venir á iluminarnos
con sus luces?

—Colossal!
—Cridat en aquesta forma,
vol que jo no corri allá,
com solem dir las agencias,
á doble velocitat?

—Naturalment!... Quan en Maura
el demana aixís, senyal
que l' necessita de veras.
—No li sembla?...
—Ja tindrà
feyna llarga.

—En quin concepte?
—En molts. Que no està enterat
dels mil intrincats assumptos
que l' Congrés ha d' estudiar
en 'questa legislatura?

—Si vol que li sigui franch,
tinchi la memoria tan flaca...

—Verbi gracia: Hi ha que dar
l' últim cop de mà al projecte
d' Administració local.
—No n' sé res...

—També ha de veure's
la famosa llei del Banc,
un altre dels gran projectes
en que l' Gobern ha fundat
més esperances.

—Donchs, miri,
no n' sé res...
—Luego vindrá
el pressupost de n' Besada,
ab la reforma total
de la màquina econòmica.

—No n' sé res...

—Després ó avans,
que això del cert no puch dirlo,
s' entregará als diputats
el nou projecte d' esquadra,
en el qual diu que hi haurà
las bases definitives
del nostre poder naval.
—No n' sé res...

—L'est aquest tema,
serà precis arreglar
la qüestió dels antichs crèdits
naturalment caducats.

—No n' sé res...

—Y l' gran problema
de la instrucció popular.

—No n' sé res...

—Y la ditzosa
reforma del Concordat.

—No n' sé res...

—Que ho diu de serio?

—Ja sab que jo soch formal
y qu' en matèries polítiques
no m' agrada bromejar.

—Donchs.. permetim, don Florenci:
si de res d' això no n' sab
ni una paraula sisquera
quan vinguí l' moment fatal
de donar ó negar l' apoyo
als projectes presentats,
¿qué votarà?

—Això pregunta?
Poch me dóna mala de cap
aquest detall secundari
¿Qué votaré?

—Sí; vejam,
expliquis.

—Pues, ni cal dirlo!...
Lo que n' Maura m' manarà!

C. GUMÀ

El fill de Déu va morir per redimir á la humanitat. ¿Com es que Déu no segueix l' exemple del seu fill?...***

Contrassentits

S' ja una cosa axiomàtica que las cosas fàcils no s' estiman ab la intensitat de las cosas difícils. Es forsa comprendible aquesta diferència perque las dificultats pera esser vensudas exigeixen un major interès que equival á una major passió. Lo que ja no s' concebeix tant es que pera lo grar un fi s' elegeixi el camí més difficultós; lo que no es tan comprensible es que lo natural deixi de ferver y tot l' emprenyo's posi en las cosas extranyament difficultoses ó difícilment extranyas, que no es ben bé igual.

Responent á un moment sentimental de Catalunya va néixer Solidaritat Catalana, ajuntant en una sola aspiració als homes de més oposades idees. Passat el moment sentimental y tornats tots els sensys á la reflexió, la impuresa de nostra condició humana ha tornat á exercir la perniciosa influència d' una pessima educació individual y colletiva y els uns s' han tornat á sentir més de Deu que de la paternitat; als altres l' ambició d' una absorbent hegemonia l' ha fet olvidar á Catalunya; als de més enllà la impotència l' ha convertit en elements de diso-

lució. Y á tots plegats ha invadit la desconfiança, el defalliment y la indiferència, esforçantnos, no obstant, en amagarho y en aparéixer aguantant l' enorme pès d' un impossible tan impossible com el de mantenir ajuntats, més enllà del moment d' un perill comú, als amics y als enemics de la llibertat.

Quan després d' haver donat saborosos fructs aquell moviment entusiasta, aquella manifestació de noblesa catalana, aquell gest de protesta enèrgica y de redempció generosa, ha fracassat la Solidaritat per haverse convertit en partidista, venen els detractors de Solidaritat, els patriòters d' ofici y libretals de llengua, á ferne una ridícula caricatura intentant un bloc de l' esquerra ab el migrat fi de treure del poder á un Maura pera posarhi á un Moret. Y lo que segons ells era un contubernio aquí, ahont el motiu era una cosa sagrada: Catalunya, es patriòtica allá en que l' lligam es una desenfrenada ambició de fer mans pecadoras al pressupost nacional.

Y mentres es posa tot l' empenyo en ajuntar coses antitéticas pera fins determinats més ó menys trascendentals, de major ó menor moralitat pública, deixan de ferse coses tan naturals com la d' unir-se tots els que pensan de la mateixa manera pera constituir una forsa que pugui traduirse en acció. A Catalunya de fet han desaparegut totas aquellas anacròniques capelletes republicanes que havien sigut un temps part d' importants núclis republicans espanyols. De dret encara quedan comités y concells y juntas provincials y una colla d' altres organismes completament inútils dels que ningú fa cas. Lo positiu es que uns y altres, tota mena de republicans de Catalunya, volén las autonomías individual, municipal y regional; tots aspirém á un Estat espanyol, millor á un Estat ibèrich, constituit per nacionalitats lliurement federadas; tots ens sentim radicals y revolucionaris en el sentit no superficial sinó profond d' aquestes paraules; tots desitjém de cor unir fermament l' acció de l' esquerra catalana pera influir com ens correspon en la política general...

Donchs, malgrat tanta homogeneïtat y tants bons desitjos, no ns decidim á disoldre totas las vellors organitzacions y á constituir el sol partit republicà de Catalunya.

Y segurament no ho fem, perque es tan fàcil.

JEPH DE JESUPUS

L' enveja, l' egoisme y la cobdicia; heus' aquí las tres virtuts que imperan en el Vaticà.***

NOTAS OBRERAS

DIFERENCIAS

OVINT se sent dir á certs obrers que, desde l' punt de vista del interès del proletariat, tots els partits burgessos son iguals. Es aquesta una afirmació molt extensa entre la classe treballadora, afirmació que sostenen principalment els anarquistas y també algunes socialistes escadussers.

Aquí a Espanya, el partit socialista obrer que té a Madrid el seu directori, ha contribuït molt á propagar aquest erro fonamental de la igualtat dels anomenats partits burgesos respecte á les reivindicacions dels treballadors. Fou en Pau Iglesias qui un dia pronuncià la següent frase desgraciada: «Pera l' obrer, tant se val que governi en Cánovas com en Pi y Margall.»

Mes això es una falsetat completa, que queda desmuntada sòls examinant els feits de la política contemporànea. Pera dir una cosa semblant cal tancar els ulls á la realitat y sufrir la ofuscació de les passions.

Es cert que en algunes nacions de govern liberal, republicà y avansat han succeït feits dolorosos ab motiu de la lluita entre l' capital y l' treball. Però en la quasi totalitat dels cassos es degut á que en aquelles nacions la lluita social ha arribat á majors extrems, y en aquests extrems s' hi troba sempre, per desgracia, la violència y la sanció. Si aquells mateixos incidents s' haguessin produït en estats de règim conservador ó reaccionari, las conseqüències haurien estat sens dubte molt més tristes pera l' obrer.

Està clar que no trobarém estats, institucions, governs y ministres perfectes. Mes es que avuy, per ventura, son perfectes els mateixos obrers? Dins la realitat de las coses humanas, es innegable que á mesura que l' règim polític d' un estat es més progressiu y ample, major ambient pera la seva acció troben els treballadors y millor es la seva situació com á ciutadans y com á obrers.

Per això en Jaurés, esperit noble, apostrofí virilment en el Congrés socialista de Tolosa als que posan al mateix nivell á tots els partits dits burgesos, per radicals que siguin. «¡No!—crijà en Jaurés.—Jo no ho diré mai que tots els partits burgesos son iguals pera l' treballador. Dir això es una infantilitat y una indignitat!»

Diguin lo que vulguin els apassionats, les diferències existeixen. A cada moment ne veiem proves. Ara mateix se'n acaba d' evidenciar una de ben punyuda entre França y Espanya. Mentre a Espanya passan mesos y mesos á presrir els presos d' Alcalà del Valle, malgrat la campanya que á favor seu se va realisant, á França se concedeix l' amnistia, avans de celebrar-se l' judici, als presos dels successos de Villeneuve-Saint Georges y Draveil-Vigneux.

No més limitantnos á França y Espanya, las diferències son ben notòries. Que qualsevol persona serena y de bon sentit llegeixi els manifestos y cartells que publica la Confederació General del Treball de França, y que digui quantas dotzenas d' anys costaria allò mateix als seus autors si ho publicressin á Espanya. Que passi la vista pels escrits de Gustau Hervé y de La Guerre Sociale, y que declarí lo que succeixia si aquelles doctrinas d' antimilitarisme engràs' propaguessin en el país de la llei de jurisdiccións. La esmentada C. G. T. feu clavar pels carrers de las poblacions franceses uns affiches ó

cartells encapsalats ab las paraules *Gouvernement d'assassins* (Gobern d' assassins) referintse al de Clemenceau y Briand. Allí l' s' tribunals absolgueren als firmants del cartell. A Espanya hauríen anat á presiri per una bona temporada. Els presos per delictes socials que continuen tenim á Espanya poden respondre de las diferencies que hi ha.

La humanitat segueix penosament la seva ascensió de perfectibilitat. Els partits y els régims radicais no son certament el cim del ideal somniat, però representan un grau més alt de la escala que cal anar pujant constantment. Si despreciessim aqueixos grauons necessaris, no arribaríam mai á la glòria alsaria del lloc desitjat.

A. ROVIRA Y VIRGILI

Una pregunta mereix una resposta:

—Per què la Iglesia ha escollit un colom com á missatger de Maria, pera anunciarli la concepció, obra del Esperit Sant?

—Perquè l' colom va ser un temps l' auzell preferit de Venus, la deu de la gràcia y del amor; ó potser perque, en l' antiga Syria, el colom era l' emblema de la generació.

* *

Contavan un dia en una sagristia que l' rector de Pratflorit s' havia envenenat.

Un vicari, que l' coneixia molt, va interrompre tot seguit:

—Ja veure com, al últim, resultarà que s' ha mossegat la llengua...

* *

Diálech entre feministas:

—Noya, t' faig sapiguer que m' caso. Demà, pel civil, y demà passat...

—Per l' incivil?...

* *

Una estadística negra que brindem als aficionats:

BISBES QUE L' ANY PASSAT HI HAVÍA Á EUROPA.

A Italia	226	Á Alemanya	28
A França	84	Á Russia	17
A Àustria	58	Á Portugal	11
A Espanya	54	Á Bèlgica	6
A Suïssa	50	Á Inglaterra	5
A Holanda	44	Á Escòcia	5
A Irlanda	29		

Total 617 bisbes... Més que no n' fabrican en una setmana els cansaladers de Vich.

* *

A l' Audiència:

—El President:—Y per què n' fabricava de monedes falsas?

—L' acusat:—Perque veia que de bonas no n' hi havia prou pera tothom.

* *

Mossén Rosquilla, á la classe d' Historia Sagrada:

—Veyám, Miranius, si sabs dirme ¿per qué Giosué va fer aturar el Sol?...

En Miranius, després de ruminar:

—Perque no se'n volia anar al llit á las fosques.

* *

En un célebre Concili, varen preguntar al teóleg del bisbe Senez:

—Per què no os haveu de sotmetre cegament á las disposicions pontificias? ¿No diheu que l' Papa posseixea las claus del paradís?

—Es possible; respondé l' teóleg. No dubto que ell tingui las claus, pero m' temo que allà dalt hagin canviat el pany.

* *

El Pare Camallarch examina á un alumne:

—Y vosté no sab que la terra dona voltas al rededor del Sol?...

—Sí, senyor... Pero ¿y quan no n' hi ha de sol?...

* *

ABLAN del famós Castro, l' ex-president de Venezuela, que avuy se troba á Alemanya curantse las seves dolencias... y fugint de la guardia civil, diu un periòdic:

—Desde la seva arribada á Berlin, sobre la ciutat sembla haverhi caygut una pluja d' or.

—Pera donar una idea del luxo que l' senyor Castro desplega, bastarà dir que per ell, la seva família y l' seu acompanyant, que no baixa de vint persones, ha llogat tot el primer pis del hotel «Esplanade», el més car de la població y reservat únicament a viatgers riuissims.

—Veritat es que l' ex-president no té res de pobre, donchs la seva fortuna ascendeix avuy á uns 200 milions de francs, depositats casi tots als bancs de Londres, Berlin, París y Madrid.

—¿Qué me n' diuhen de la xiripa d' aquest home?

—Se veu que á Venezuela el cárrec de primer magistrat de la república dona m

Els terremotos de Sicilia y Calabria

Buscant ferits entre las ruïnes de Reggio.

Un carrer de Reggio.

ACUDITS

Diálech infantil:

—Ja ho sabs que la padrineta m' ha regalat una nina que parla?
—Una nina que parla... No l'hauria pas volguda, jo!
—Ayay! ¿per qué?
—No veus que, quan faràs alguna malesa, ho xerrará desseguida á la teva mamá...

Un autor novell pretén col·laborar en companyia de un célebre escriptor.
—Impossible, exclama aquest. ¿Quan ho heu vist que en un mateix cotxe hi vagin enganxats un caball y un ase?
L'autor novell, una mica amoscant:
—Bé, veurá... dispensi... Per xó no hi ha necessitat de tractarme de caball...

Un pagés ha fet un cistell de bolets y n' envia una plata al senyor rector.
L'endemà rector y pagés se troben per la carretera:
—¿Qué tal els bolets, mossén Francisco?
—Molt bé!... Ahir mateix, per sopar, me 'ls vaig menjar.
—Y no li han fet mal?
—No...
—Donchs, sent així, vaig á dir á la dona que ja pot cuire 'ls altres sense por.

Una noya pregunta referències de un jove que s'ha atrevit á demanarli relacions.
—M'han dit que l' Albert no observa una conducta gayre regular...
—Donchs, l' han enganyada, senyoreta, perque no ho pot ser més de regular... Cada vespre s' emborratxa á la mateixa hora...

En Palaudarias, acérkim enemic del tabaco, parava un dia de lo molt que l' vici de fumar perjudica á la naturalesa, quan un seu company va replicarli:
—Y ca, home!... Mira, el meu sogre té 90 anys y aixó que tota sa vida ha fumat tabaco del més fort.
En Palaudarias, ab tó sentenció:
—Noranta anys?... Donchs si no hagués fumat, ja n'tindria 97 ó 98... no ho dubtis.

A la pescatería:
—Es molt cara aquesta sardina, per ser tant petita... Me la deixis triar, al menos...
—¿Que 'n volia gayre?...
—Miri, si me la deixis triar, me la quedo tota.

A n' en Coca y Ponsém li presentan un album pera que hi posi un pensament.
L' home rumia un bon rato, suca la ploma y escriu:
—Deu ha fet que la mort fos al cap-de-vall de la vida pera que tinguessim temps de pensar ab ella...»

Á LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

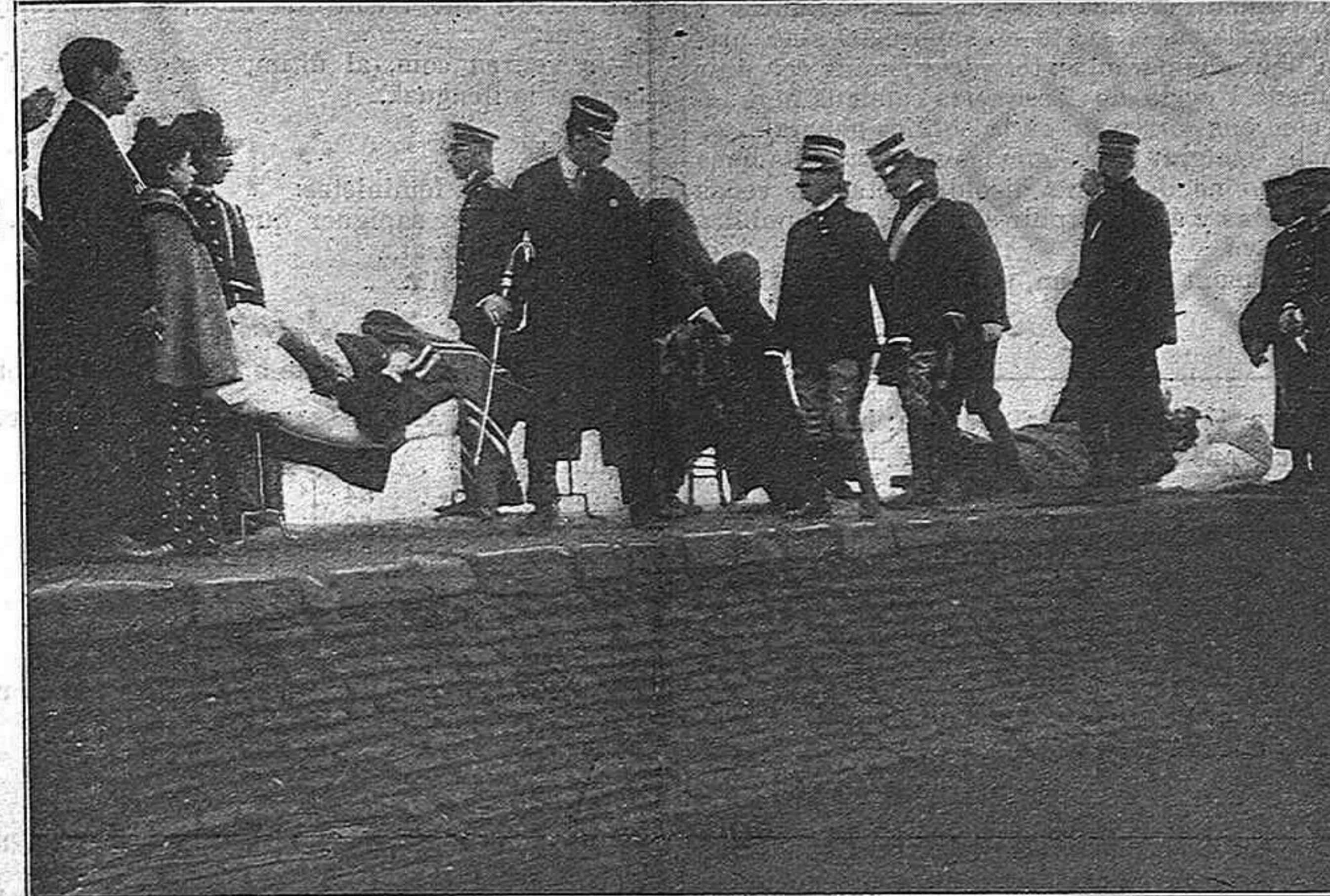
1.ª XARADA I.—Cu-mi-lo.

2.ª ID. II.—Es-po-lla.

3.ª ANAGRAMA.—Fresca—cafres.

4.ª CONVERSA.—Rosa, Mariano.

Han endavatinat totas ó part de las solucions els caballers: Lluís Juher, A. B. (a) Lo rector de Vallfogona, J. M. Bombolinha, Un ayuntamiento de la C. T., Caló de Granollers, Un sardanófil, Ramón y Pep Sistachs.

El rey d' Italia sobre l'moll de Messina, vigilant el transport dels ferits.

Mariners russos condueint cadavres al dipòsit.

ENDEVINALLAS

XARADAS

I

Tant y tant presumí es en Quimet, fill de la Marta que sembla un prima-dos-quarta y de guapo no 'n te res.
Ell per tot prima-dos-terça, pro molt més encare tot si no essent adust xicot s' hi pogués tenir conversa.

A. B. C.

El meu primera-segona de la dos-tres de Lloret, va aná á Tot á comprar dugas si li donan baratet.

RAMIRO ESPINOSA Y ESPINOSA

ANAGRAMA

La total que va en Martí ha pensat constituirí

societat, y un gran total han llogat, que s' ha d' obrir ab el nom «La Fraterna».

E. GERUBERN

CADENA DE PUNTOS

• • • • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •

Primera ratlla horizontal y vertical: plants; 2.ª: consonant; 3.ª: verb; 4.ª: animal; 5.ª: cantitat (en paper); 6.ª: número; 7.ª: en las iglesias; 8.ª: nom de dona; 9.ª: nom d' home; 10.ª: amaniment; y 11.ª: quan no es difa.

J. MASSAGUER S. (ARTILLER)

CONVERSA

—Acaban de dirme que 't cassa, Tomás.

—No; un germá meu es el que 's casa.

—Que viu aquí Barcelona?

—No.

—Donchs ahont?

—En el poble que tots dos hem dit.

VICTORINO FERRÉ

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1	.Consonant.
2 7	.Aliment.
1 2 8	.Tots ne teníem.
4 7 8 9	.Animal de casa.
1 9 8 8 2	.Vehicul.
4 9 8 5 3 9	.Els fornells ne gastan.
8 9 6 9 4 5 9	.Lico.
6 8 5 3 5 6 9 6	.Nom de dona.
1 2 3 4 5 6 7 8 9	.Comestible.
1 5 3 6 7 8 2 3	.Prenda.
4 2 8 6 7 8 9	.Nom de dona.
4 2 8 6 5 9	.Poble català.
1 9 3 6 5	.En la cuyna.
1 9 3 2	.Part del fusell.
4 7 9	.Util pera filar.
2 8	.Mineral.
	.Vocal.

MANEL SOMS

ROMBO

Substituir els punts per lletras de manera que llegides vertical y horitzontal, diguin: 1.ª ratlla: consonant; 2.ª: part del cos; 3.ª: verb; 4.ª: part del cos, y 5.ª: consonant.

F. ARMENGOL Y BURGÉS

TARJETA

A. RABECA

SALT

Ab aquestes lletras degudament combinades formar el titol d' una xistosa pessa catalana.

P. GRAS Y PETIT

GEROGLÍFICH

EXPRES

K K

P

S

FELIU DE LAS BALDUFAS

Caballers: Germá de 'n Joan, Un de sol, J. Rebroll, Domingo, Juanito y Ferrán, Un ausellquer. El pubill, Domenech, Victorino Ferre, G. Urbano, Dos germans Llus Juher, Josep Sunell, Germá y germana, A. B. (a) Lo rector de Vallfogona, Pepito Ramis, J. M. Bombolinha, Caló de Granollers y Un del carrer de Catalunya... No hi ha res aprofitable.

Caballers: Un ayuntamiento de la C. T., E. Gerubern, La colla del pebrot de Granollers, Ramiro Espinosa y Espinosa, Matilde Corona y Masó, J. Massaguer S. (artiller) y Samatruquis... Una cosa ó altra s' aprofitarà.

Caballers: E. A. C.: No esté mal. Per més que la prosa 'ns es un xich difícil de colocar, miraré de complau-re'l. — Ramón Mezquita: «Sonets y dolents... A la otra puerta con ese hueso! — Un acellayer: L' estribillo es lo que m' agrada més: «La causa d' aquests temps tan freds, fa morir de doil als pobres acellets... ¿Quif ho diu que aixó no es poesia poètica? — Ampurdanes Dols: Ben garbellat, ben garbellat, potser s' aprofiti alguna cosa. — Joan B. A. Ripoll: No 'ns agrada... Es molt tendre, molt sentiment, però no 'ns agrada... — Joseph C. Sadurní: Gracias. El traball de que m' parla crech que continúa en cartersa. Lo que hi ha es que, devegadas, al tornarlos á llegir pera donarhi publicació, ó perque han perdut l' actualitat, ó per altres motius... ens decidim pel carpetaso... Això, ab confiança... ¿sab?... — S. Brugués: Gracias. Lo que envia avuy, ab tot y ser poca cosa, no es despreciable. — Una comissió d' homes sensats y solidaris y Salvador Roig: No podém insertar las cartas que 'ns envían, per dифerents motius.

Imprenta LA CAMPANA Y LA ESQUILLA, carrer del Olim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.®